

ZAPISNIK

**sa 47. sjednice Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje Skupštine Crne Gore,
održane 08. maja 2019. godine**

Sjednica je počela u 14 sati i 05 minuta.

Odborom je, na sjednici, predsjedavao poslanik dr Suad Numanović, predsjednik Odbora.

Sjednici Odbora su prisustvovali poslanici, članovi Odbora: dr Halil Duković, Maja Bakrač, mr Boris Mugoša, dr Nedžad Drešević i dr. doc Draginja Vuksanović - Stanković.

Sjednici Odbora su, u skladu sa članom 65 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali poslanik Mihailo Anđušić, kao zamjena poslanika Nikole Divanovića i poslanik Miloš Nikolić, kao zamjena poslanice Maje Bakrač, do dolaska poslanice Bakrač na sjednicu.

U ime predlagača, Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu obrazložila je poslanica dr Draginja Vuksanović-Stanković.

Za sjednicu je predložen i jednoglasno usvojen sljedeći

DNEVNI RED:

- 1. PREDLOG ZAKONA O IZMJENI ZAKONA O RADU KOJI SU PODNIJELI
POSLANICI MR RAŠKO KONJEVIĆ, RANKO KRIVOKAPIĆ I DR DRAGINJA
VUKSANOVIĆ-STANKOVIĆ**

Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu koji su podnijeli poslanici mr Raško Konjević, Ranko Krivokapić i dr Draginja Vuksanović-Stanković

Predsjednik Odbora dr Suada Numanović rekao je da se Predlogom zakona, koji su Skupštini podnijeli poslanici mr Raško Konjević, Ranko Krivokapić i dr Draginja Vuksanović – Stanković, predlaže izmjena člana 80 stav 2 Zakona o radu na način da minimalna zarada ne može biti niža od 50% prosječne zarade u Crnoj Gori u prethodnom polugodištu, prema

zvaničnom podatku koji utvrđuje organ uprave nadležan za poslove statistike, kao i da navedena izmjena Zakona stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a da će se Zakon primjenjivati od 1. januara 2019. godine. Važećim zakonom o radu, tačnije članom 80 Zakona, propisano je da zaposleni ima pravo na minimalnu zaradu za standardni učinak i puno radno vrijeme, odnosno radno vrijeme koje se izjednačava sa punim radnim vremenom, u skladu sa ovim zakonom, kolektivnim ugovorom i ugovorom o radu. Takođe, ovim članom je propisano da iznos minimalne zarade ne može biti niži od 30% prosječne zarade u Crnoj Gori u prethodnom polugodištu, prema zvaničnom podatku koji utvrđuje organ uprave nadležan za poslove statistike, kao i da iznos minimalne zarade utvrđuje Vlada Crne Gore, na predlog Socijalnog savjeta Crne Gore, na polugodišnjem nivou. Iako je zakonom propisano da minimalna zarada ne može biti niža od 30% prosječne zarade u Crnoj Gori, ona u ovom trenutku iznosi oko 40% prosječne zarade, što ide u prilog nastojanju da se stvore pretpostavke za njeno dalje povećavanje. Numanović je podsjetio članove Odbora da je Vlada Crne Gore dostavila Skupštini mišljenje za ovaj predlog zakona. Naglasio je da Vlada, predstavnici zaposlenih i poslodavci pregovaraju kako bi se, ukoliko je moguće, utvrdio veći iznos minimalne zarade. S tim u vezi, Socijalni savjet Crne Gore je formirao tijelo, na tripartitnoj osnovi, sa zadatkom da uradi analizu efekata povećanja minimalne zarade, smanjenja troškova zarade (sa i bez neoporezivog dijela zarade) i da predloži zaključak na osnovu analize. Kao rezultat dosadašnjeg dijaloga Vlada je, na 116. sjednici, donijela odluku da ovlasti svoje predstavnike u Socijalnom savjetu da predlože povećanje minimalne zarade za 15%, odnosno sa sadašnja 193 eura na 222 eura i smanjenje poreskog opterećenja rada za 2%.

Članica Odbora doc. dr Draginja Vuksanović-Stanković navela je da minimalnu zaradu prima 77.500 građana od 193.000 ukupno zaposlenih građana u Crnoj Gori. Kako je u državnoj upravi i u lokalnim samoupravama zaposleno oko 50.000 građana, privatni sektor upošljava njih 143.000. Za zaradu manju od 250 eura u državnom sektoru radi 3.000 zaposlenih, dok ih je u privatnom sektoru 74.000. To ukazuje da je svaki drugi zaposleni građanin u privatnom sektoru osiguran na zaradu ispod 250 eura, što dalje ukazuje da postoji određena poreska erozija, jer su u pojedinim firmama svi zaposleni osigurani na minimalnu zaradu. Ovaj predlog zakona bi spriječio dalju utaju poreza po ovom osnovu ali i spriječio dalje isplaćivanje zarade “na ruke”, što je najčešća pojava u sektorima trgovine i ugostiteljstva. Takođe, poresko opterećenje na zarade u Crnoj Gori je najveće u regionu i smanjuje mogućnost za širenje biznisa i zapošljavanje novih radnika navela je Vuksanović-Stanković. Iz tog razloga predloženim zakonom se, pored povećanja minimalne zarade, preporučuje i smanjivanje opterećenja na zarade. Predloženo je da se to uradi tako što će se odrediti startni neoporezivi dio zarade, čime bi se postigla indirektna progresivnost

oporezivanja i time prestala potreba za takozvanim "kriznim porezom" koji je sada aktuelan. Povećanjem minimalne zarade se poboljšava standard za preko 77.000 građana koji će zbog toga imati veće prihode i veće penzije. Ovim potezom bi se, u legalne tokove, prebacilo nekoliko desetina, ako ne i stotina miliona oporezivog novca koji se danas isplaćuje "na ruke. U Francuskoj je minimalna zarada povećana za 100 eura, a njen iznos je sedam puta veći nego iznos minimalne zarade u Crnoj Gori. Kosovo je podiglo iznos minimalne zarade na 250 eura dok Srbija i Makedonija najavljuju dalje povećanja i u narednoj godini. Slično je u Estoniji, Rumuniji i Bugarskoj koje na ovaj način štite životni standard najsiromašnijih građana. U Srbiji je, tokom 2018. godine, zbog podizanja minimalne zarade i prosječna zarada porasla sa 399 eura na 423 eura, a najave su da će, daljim povećanjem minimalne, prosječna zarada porasti na 450/460 eura tokom 2019. godine. Zaustavljanjem rasta minimalne zarade u Crnoj Gori, u proteklih šest godina, i prosječna zarada je ostala na nivou od 510 eura. Poslanica Vuksanović-Stanković je istakla da, bez povećanja minimalne zarade, neće doći ni do povećanja penzije za sve one zaposlene građane koji za istu rade. Na kraju izlaganja navela je primjere minimalnih zarada u zemljama okruženja: BiH 208 eura, Bugarska 226 eura, Srbija 229 eura, Makedonija 239 eura, Rumunija 252 eura, Hrvatska 404 eura i Slovenija 614 eura.

Član Odbora mr Boris Mugoša istakao je da se više godina obje sindikalne organizacije zalažu za povećanje minimalne zarade kao i da je njihovo zalaganje opravdano iz razloga što se minimalna zarada, u Crnoj Gori, nije povećala od 2013. godine, dok troškovi života jesu, za isti taj period. Mugoša je naglasio da okosnicu ekonomskog razvoja mora da čini zadovoljstvo i poslodavaca i zaposlenih i da, iz tog razloga, država mora intenzivnije da stimuliše socijalni dijalog, koji bi trebao da rezultira rješenjima koja su, u adekvatnoj mjeri, iskaz zadovoljstva svih socijalnih partnera. Posebno je bitno, kada je ova tema u pitanju, da postoje ozbiljne analize, rekao je Mugoša i pozdravio činjenicu da se izašlo sa konkretnim predlogom koji je osnova za razgovor na Socijalnom savjetu. Takav predlog podrazumijeva povećanje minimalne zarade za 15% a kako je naveo, prema riječima resornog ministra, povećanje minimalne zarade bi trebalo direktno da utiče na 35.000 zaposlenih. S druge strane, dobro je što se krenulo u proces djelimičnog rasterećenja kada su u pitanju opterećenja za poslodavce. Poslanik Mugoša smatra da treba dodatno poreski rasteretiti one koji imaju primanja ispod prosječnih i da se treba ići ka uvođenju neoporezivog dijela zarade. Takođe, dobro je vrijeme da se razmišlja o prelasku sa proporcijalnog na progresivno oporezivanje jer je progresivno oporezivanje, sa aspekta socijalne dimenzije, pravednije, zaključio je Mugoša.

Članica Odbora Maja Bakrač istakla je da Vlada Crne Gore, zajedno sa socijalnim partnerima, pokušava da nađe kompromisno rješenje koje će pomoći da se krene sa

povećanjem minimalne zarade. Naglasila je da minimalna zarada ne smije biti niža od 30% prosječne zarade u Crnoj Gori dok je u ovom trenutku na nivou od 40% prosječne zarade. Kako bi se krenulo u povećanje minimalne zarade neophodno je da se uradi detaljna analiza kako bi se došlo do određenog povećanja koje je, u ovom trenutku, moguće a i kako bi se sljedeće godine razmišljalo o još većem povećanju. Poslanica Bakrač smatra da treba podržati sve napore koji se ulažu kako bi se našlo adekvatno rješenje između socijalnih partnera i Vlade.

Poslanik Mihailo Anđušić je izrazio nadu da će se u skorije vrijeme, u Parlamentu, razgovarati o povećanju minimalne zarade na iznos od 222 eura što je bio inicijalni predlog Vlade Crne Gore. Poslanik Anđušić je, takođe, iskazao zadovoljstvo što su, u ovom trenutku, pokrenute inicijative za određene analize, iz razloga što su u prethodnom periodu ishitrena rješenja, koja se tiču socijalne politike, znala da se Vladi i Parlamentu „obiju o glavu“, kada je u pitanju fiskalna politika i upravljanje budžetom. Smatra da predlog Vlade, kada je minimalna zarada u pitanju, predstavlja dobru mjeru koja će, u skladu sa politikom Vlade, na dugi period i fiskalnom konsolidacijom, u dugom roku doprinijeti da minimalna zarada bude i veća. Kada su u pitanju određene anomalije, koje su evidentne u poreskom sistemu, i problem „sive ekonomije“ organi javne uprave, u narednom periodu, moraju staviti akcenat na kontrolu malih, srednjih i velikih preduzeća, kada je u pitanju njihova poreska politika i isplata lične zarade, zaključio je Anđušić.

Članica Odbora doc. dr Draginja Vuksanović-Stanković istakla je da, kada je riječ o Socijalnom savjetu, na inicijativu člana Savjeta, koji potiče iz partije kojoj ona pripada, prije više od dvije godine formirana je radna grupa kojoj je bio zadatak da se bavi pitanjem minimalne zarade. Konkretno rješenje nije pronađeno. Poslanica Vuksanović-Stanković naglasila je da je ugrožena situacija u Crnoj Gori, kada je u pitanju životni standard građana. Iz tog razloga, navela je, inicijativom koja potiče od nje i njenih kolega, nastoji se uraditi sve kako bi se, što prije, došlo do zakonskog rješenja, a to je da minimalna zarada bude 250 eura. Prema podacima poreske uprave, visina prosječne zarade kod mnogih zaposlenih iznosi 422 eura. Mala preduzeća čine 99% preduzeća u Crnoj Gori i u njima je zaposleno 77% od ukupnog broja svih zaposlenih. Ako se uzme u obzir da dosta zaposlenih živi od 193 eura zarade, poslanica Vuksanović-Stanković se zapitala kako će ti građani živjeti i sa 250 eura zarade koliko je ovim predlogom zakona predviđeno.

Predsjednik Odbora Suad Numanović rekao je da se sa statističkim podacima, koji su se čuli na sjednici, ne može polemisati. Međutim, Numanović je istakao da je dobro da je Socijalni savjet, na tripartitnoj osnovi, krenuo u izradu analize kada je povećanje minimalne zarade u pitanju i da se, kroz tu analizu, dobio predlog koji se ogleda u povećanju minimalne zarade na 222 eura i smanjenju poreskog opterećenja za 2%.

Predstavnic predlagača zakona saglasila se sa amandmanom Odbora pa isti, shodno članu 150 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postaje sastavni dio ovog predloga zakona i o njemu Skupština posebno ne odlučuje.

Odbor je predložio da se član 2 Predloga zakona koriguje u dijelu koji se odnosi na datum početka primjene zakona, u smislu izmjene ili brisanja tog dijela odredbe.

Predstavnic predlagača zakona nije prihvatila predlog Odbora uz obrazloženje da će predlagači zakona to uraditi upućivanjem odgovarajućeg amandmana u skupštinsku proceduru, koji bi se odnosio na navedeni dio odredbe člana 2 predloženog zakona.

Odbor je, u ovom Predlogu zakona, konstatovao pravno - tehničku grešku i predložio njegovu korekciju.

Predstavnic predlagača zakona saglasila se sa predloženom korekcijom.

U skladu sa članom 115 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor se, o ovom Predlogu zakona, izjasnio na sljedeći način: jedan član Odbora je glasao „za“ , nije bilo glasova „protiv“ a šest članova Odbora se uzdržalo od glasanja.

Sjednica je završena u 14 sati i 55 minuta.

Sekretarka Odbora

Snežana Kaluđerović

Predsjednik Odbora

dr Suad Numanović